

Põhikooli II aste

6. klass

Muuseumitundide külastamiseks on vajalik eelregistreerimine. Tunnid on tellitavad teile sobival ajal ja laste vanusele vastavas pikkuses.

Aastaringssed muuseumitunnid

TEEMA	MUUSEUMITUND/ PROGRAMM/KESTUS	SISU/TEGEVUS(ED)	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
Orienteerumine	Maastikumäng Karilatsis (1,5 kuni 2 tundi)	Orienteerumismäng võistkondadele muuseumi õuealal. Mängus ei ole oluline kiirus, vaid tuleb üles leida määratud punktid, lahendada ülesandeid-mõistatusi ning vastata õigesti mängu kontrollküsimustele. Võimalik on valida ka võrokeelne mänguvariant.	Ajalugu, loodusõpetus, eesti keel, kehaline kasvatus.	Põlva Talurahvamuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee polvatalurahvamuseum.ee
Koolielu	Vana-aja koolitund (1,5 tundi)	Loeme „Meie Isa“ palvet ja Jakobsoni lugemisraamatut ning arvutame pulkadel. Proovime kirjutada linnusulega, tavalise sulega ja tuššiga. Ulakamad paneme herneste peale põlvitama.	Ajalugu.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692/+372 56297243 lagle.lindenberg@wi.ee
Eesti (rahva)kultuuri- tegelased	Fr. R. Kreutzwald kui eesti rahvuseepose looja (1 tund)	Tutvustatakse Kreutzwaldi osa eepose koostamisel. Vaadatakse "Kalevipoja" erinevaid väljaandeid lastele. Jututuba: räägitakse üks lugu "Kalevipojast" ja kuulatakse värsskatkendit eeposest.	Kirjandus, eesti keel, ajalugu.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum, tel +372 7821 798/+372 56297242 ja info@lauluisa.ee lauluisa.ee
	"Kalevipoeg". Tunne oma rahvuseepost (1 tund)	Jututuba: räägitakse üks lugu "Kalevipojast". Vaadatakse "Kalevipoja" erinevaid võorkeelseid väljaandeid. Viktoriin.	Kirjandus, eesti keel.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum, tel +372 7821 798/+372 56297242 ja info@lauluisa.ee lauluisa.ee
Omalooming	Õuesõppe päev Kreutzwaldi juures (1 tund)	Õuesõppe päeval esitatakse muuseumi aias õppeaasta jooksul valminud omaloomingulisi töid (jutud, luuletused, "Kalevipoja" sündmustiku edasiarendused vm).	Kirjandus, eesti keel.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum, tel +372 7821 798/+372 56297242 ja info@lauluisa.ee lauluisa.ee
	Kodukoha omakultuurilise tundmine (1 tund)	Tutvutatakse muuseumi kõrvalhoonete, õueala ja muinasjutuaidaga. Jututuba: kuulatakse Võrumaalt üles kirjutatud Kalevipojaga seotud muistendeid ja mõtestatakse lahti võorkeelseid vanasõnu.	Kirjandus, eesti keel.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum, tel +372 7821 798/+372 56297242 ja info@lauluisa.ee lauluisa.ee

Kodukoha lugu	Elu ümber Tamula (1,5 tundi)	Vaatame muuseumifondis olevaid kalapüügiriistu, püüame ka kalu mitmel erineval moel (kalapüük on mänguline). Vaatame, kuidas on Tamula järv läbi aegade muutunud, mida head on meile järv andnud. Lõpuks meisterdame koos endale ühe kala.	Loodusõpetus, kalandus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692/+372 56297243 lagle.lindenberg@wi.ee
Ajalugu	Võrumaa esiajaloo (1,5 tundi)	Ekspositsiooni põhjal ja fondimaterjalidega ilmestatud täiendav koolitund selgitab inimasustuse tekkimist Võrumaal. Tutvustab arheoloogilisi leide, jahindust, korilust, tule tegemise viise.	Ajalugu, esiaeg.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692/+372 56297243 lagle.lindenberg@wi.ee
Rahvarõivad	Rahvarõivaste programm (1,5 tundi)	Tutvume muuseumifondis olevate rahvarõivastega. Räägime rahvarõiva kandmiskommetest, lõngade värvimisest, mustrite kujunemisest. Iga laps tikib endale käevõru.	Tööõpetus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692/+372 56297243 lagle.lindenberg@wi.ee
Rahvajutud	Jutt tuleb jutust (1,5 tundi)	Jutuvestmine, mõistatamine ja mängimine on olnud osa meie esivanemate argielust. Kust tulevad meie rahvajutud, legendid ja muinasjutud saab selgemaks, kui istud pimedas rehetoa või ronid üles veski kivilaele. Saab nii jutte kuulata, kui neid ise vesta ja mõne jutu võib isegi valmis mõelda.	Kirjandus, eesti keel.	Põlva Talurahvamuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee polvatalurahvamuseum.ee
	Rahvaluuletekstide tutvustamine (1 tund)	Tutvustatakse hiiu- ja vägilasmuistendeid (Kalevipoeg, Suur Tõll). Kalevipojaga seotud muistendid Võrumaal. Film "Suur Tõll".	Kirjandus, eesti keel.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum, tel +372 7821 798/+372 56297242 ja info@lauluisa.ee lauluisa.ee
Muuseumikogud	Muuseum kohvris (45 minutit)	Kohvritunnid sobivad ilmestama neid ajalootunde (ka teisi ainetunde), kus on juttu Eestist ja eestlastest. Programm elvab koolitundi, tekitab huvi muuseumi ja seal hoiul olevate esemete vastu ning ärgitab lapsi ka oma ümbruskonnas huvilisema pilguga ringi vaatama, sest iga möödunud päev on ju juba ajalugu.	Ajalugu, loodusõpetus, kirjandus.	Põlva Talurahvamuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee polvatalurahvamuseum.ee

Rahvakalender ja tähtpäevad

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	SEPTEMBER			
5. - 6. september	Mürgiseene nädal Mõniste Talurahvamuseumis (1,5 tundi, koos muuseumi külastusega kuni 2 tundi)	Õpime tundma seeni. Seenenäitus.	Loodusõpetus. Seened.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuseum.ee
9.- 13. september	Kasukast- tagini (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi klastusega kuni 3 tundi)	Vaatleme ja uurime riietust vanast-ajast tänapäevani. Uurime mustreid ja tikandeid.	Tööõpetus.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuseum.ee
September	Töömurdja PUU (1,5 tundi)	Tutvume puuliikidega, mis etendasid tähtsat osa meie esivanemate argipäevas ja töödes-tegemistes. Kas mõni puu on osaline ka pidupäevades? Selgitame välja, missugune puudest on kõige kangem töötegija.	Loodusõpetus, ajalugu, tööõpetus.	Põlva Talurahvamuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee polvatalurahvamuseum.ee
16.- 20. september	Talupere saunapäev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi klastusega kuni 3 tundi)	Programm koosneb neljast 30-minutilisest osast. Saun on maainimese tohter: kuidas saunas tervist parandada.	Loodusõpetus. Inimene.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuseum.ee
23.- 27. september	Lambapäev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Programm koosneb neljast 30-minutilisest osast. Lammas annab villa: mida ja kuidas villast teha saab.	Loodusõpetus. Inimene, loomad.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	OKTOOBER			
1. - 19. oktoober	Leivapäev (1,5 tundi)	Räägime leivateost – mida kõike on vaja teha, et leib valmis saab ja tutvume teraviljadega. Lahendame teemakohaseid ristsõnu. Valmistame leivakakukesi ja kamapalle.	Inimeseõpetus, toit.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692/+372 56297243 lagle.lindenberg@wi.ee
7.- 11. oktoober	Leiva- ja pudrunädal (kuni 2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Programm koosneb neljast 30-minutilisest osast. Viljateradest toiduni: jahvatame terad jahuks, valmistame leiba, saia, kohvi ja kamakäkki.	Keel ja kõne, mina ja keskkond.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuseum.ee
1.-7. oktoober	Leivanädal Karilatsis (1,5 tundi)	Suitsuhõngulises rehetas saad teadmise, kuidas leib on sajandeid eestlase lauale jõudnud. Käime läbi teekonna viljakülvist leivatüki suhupanekuni.	Inimeseõpetus, kirjandus, eesti keel.	Põlva Talurahvamuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee polvatalurahvamuseum.ee
14.- 18. oktoober	Linapäev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Programm koosneb neljast 30-minutilisest osast. Räägime linakasvatusest läbi aegade. Kupardame, lõugutame. Kammime linu. Ketrime ja haspeldame lõnga ning koome kangast. Valmistame näpunööri, köievõrget ja keeruga koormaköit.	Loodusõpetus. Inimene ja keskkond. Tööõpetus - arendab praktilisi oskusi.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	NOVEMBER			
29. okt.- 1. november	Hingedepäev (1,5 tundi, koos muuseumi külastusega kuni 2 tundi)	Programm koosneb kolmest 30-minutilise osast. Räägime hingedepäeva kommetest Lõuna-Eestis. Soovi korral väljasõit hingepuude juurde. (2*6 km)	Rahvakalendri tähtpäev.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuseum.ee
4.- 8. november	Mardipäev (1,5 tundi, koos toitlustamise ja muuseumi külastusega kuni 2,5 tundi)	Saad teada, kuidas peetakse mardipäeva: mida sel päeval tehakse. Laulame madri laule, mängime, mõistatame ja maitseme marditoitu.	Rahvakalendri tähtpäev.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuseum.ee
18.- 22. november	Vana aja kauplusepäev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Programm koosneb neljast 30-minutilise osast. Saad teada milline oli maapood sada aastat tagasi. Proovime arvelauaga rehendamist ja kauba pakkimiseks paberitorbiku tegemist. Valmistame komme.	Tööõpetus - meisterdamine. Matemaatika - arvutamine, kaalumise.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuseum.ee
25.- 29. november	Kadripäev Mõniste Talurahvamuseumis (1,5 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Miks peetakse Kadripäeva? Õpime selgeks Kadripäeva laulu, et saaks minna Katri jooksmas. Mängime lõbusaid mängu ja meisterdame maski või kübara.	Rahvakalendri tähtpäev.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	DETSEMBER			
12., 17., 18. detsember	Jõulunädal Mõniste Talurahvamuuseumis (2 tundi, koos toitlustamise ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Toimetame üheskoos jõulueelseid toimetusi. Küpsetame karaskit või kaerahelbe kakukesi. Teeme ise kingitusi ja maiustusi. Ehime kuuse vana-aja moodi. Jutustame jõluteemalisi jutukesi ja õpime selgeks luuletuse.	Rahvakalendri tähtpäev.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuuseum.ee
	APRILL			
17. - 18. aprill	Lihavõttenädal (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Lihavõtte kombed, meisterdamine, mängud. Munade ettevalmistamine värvimiseks, värvimine ja koksimine. Linnupesade valmistamine ja peidetud munade otsimine.	Rahvakalendri tähtpäev. Keel ja kõne.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuuseum.ee
30. aprill	Nõianädal: kas nõiamaagiat uskuda või karta? (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Lõuna-Eesti vägevad ja legendid nende võimetest. Vaimude ja haldjate maailm. Muinasjutud. Teemakohased mängud ja meisterdamine. Nõiapuud ja taimed.	Eesti keel-muinaslood, legendid, tööõpetus, loodusõpetus.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	MAI			
Mai	Töömurdja PUU (1,5 tundi)	Tutvume puuliikidega, mis etendasid tähtsat osa meie esivanemate argipäevas ja töödes-tegemistes. Kas mõni puu on osaline ka pidupäevades? Selgitame välja, missugune puudest on kõige kangem töötegija.	Loodusõpetus, ajalugu, tööõpetus.	Põlva Talurahvamuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee polvatalurahvamuseum.ee
6. - 10. mai	Talulaste eluolu (1,5 tundi)	Vaatame, kuidas lapsed vanasti elasid, mida sõid, seljas kandsid. Mis töid tegid, mida mängisid? Sisustame talutare esemetega ja punume paelu.	Loodusõpetus, inimene.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692/+372 56297243 lagle.lindenberg@wi.ee
6.- 15. mai	Vana aja kauplusepäev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Saad teada milline oli maapood sada aastat tagasi. Proovime arvelauaga rehendamist ja kauba pakkimiseks paberitorbiku tegemist. Valmistame komme.	Tööõpetus - meisterdamine. Matemaatika - arvutamine.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuseum.ee
15.- 16. mai	Linnulaulunädal (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Tule õpi meiega koos tundma Eestis elavaid linde. Vaatleme linde. Uurime linnupesasid ja linnu mune. Saame teada, kuhu linnud talveks rändavad ja millest toituvad. Kuulame linnulaulu. Mõistatame linde laulu järgi. Teeme tutvust kodulindudega.	Loodusõpetus. Linnud.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuseum.ee
20.- 24. mai	Talumetsa päev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Programm koosneb neljast 30-minutilise osast. Räägime metsaandidest ja õpime tundma puid ning metsas kasvavaid taimi. Tutvume talupere metsatöödega.	Loodusõpetus. Taimed.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuseum.ee
27.- 31. mai	Talupere kevadtööd (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Tutvustame talus tehtavaid kevadtöid.	Loodusõpetus. Inimene.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuseum.ee
20. - 31. mai	Suvistepühade kombed	Saame teada, mis püha on suvistepüha. Miks on kaseoksad päeva tähtsad tegelased. Meisterdame endale kasepuukese ja teeme suu magusaks.	Rahvakalendri tähtpäev.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692/+372 56297243 lagle.lindenberg@wi.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	JUUNI			
3. - 15. juuni	Jaanipäeva kombed (1,5 tundi)	Tutvume jaanipäeva kombestikuga, mängime vanu mänge (vägikaikavedu, kotihüpe, kingsepamäng, jõkke kaldale jt).	Rahvakalendri tähtpäev.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692/+372 56297243 lagle.lindenberg@wi.ee
Juuni	Töömurdja PUU (1,5 tundi)	Tutvume puuliikidega, mis etendasid tähtsat osa meie esivanemate argipäevas ja töödes-tegemistes. Kas mõni puu on osaline ka pidupäevades? Selgitame välja, missugune puudest on kõige kangem töötegija.	Loodusõpetus, ajalugu, tööõpetus.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuseum.ee
3.- 7. juuni	Suvistepühade kombed (1,5 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 2,5 tundi)	Kaseksalõhnalise suvistepüha pidamine talus.	Rahvakalendri tähtpäev.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuseum.ee